

Nr. _____ / _____

Aprob

**Secretat de Stat,
Iulia Adriana Oana BADEA**

Avizat
Secretar General Adjunct,
Monica Cristina ANISIE

Regulamentul specific de organizare și desfășurare a olimpiadei de religie pentru seminarii și licee teologice ortodoxe

1. Disciplinele de concurs

Olimpiada de religie reprezintă un *concurs de excelență* care se adresează elevilor cu aptitudini, înclinații și interese deosebite pentru disciplinele: Studiul Biblic al Vechiului Testament (clasa a IX-a) , Studiul Biblic al Noului Testament (clasa a X-a), Istoria Bisericii Ortodoxe Române (clasa a XI-a) și Dogmatică Ortodoxă (clasa a XII-a).

2. Elevii participanți

Olimpiada școlară pentru **disciplinele teologice** se adresează elevilor din clasele IX - XII de la *Seminariile Teologice Ortodoxe* și de la *Liceele Teologice Ortodoxe*.

Participarea la această olimpiadă este opțională și individuală. Elevii, indiferent de an de studiu, pot participa numai la olimpiada organizată la nivelul clasei lor.

3. Etapele desfășurării olimpiadei

- a. Etapa pe școală** se organizează la nivelul fiecărui seminar/liceu teologic ortodox. Perioada generală a desfășurării etapei pe școală se comunică inspectoratelor școlare la începutul fiecărui an școlar. Data desfășurării acestei etape este stabilită de inspectoratele școlare, încadrându-se în perioada generală prevăzută în Calendarul olimpiadelor școlare naționale.
- b. Etapa națională.** Locul și perioada desfășurării etapei naționale a olimpiadei de religie pentru seminarii și licee teologice sunt propuse de către inspectorul de specialitate din MECTS și aprobate de președintele Comisiei Naționale pentru Coordonarea Competițiilor Școlare. Ele sunt comunicate la începutul anului și sunt menționate în precizările elaborate anual de către inspectorul de specialitate din MECTS și în Calendarul olimpiadelor naționale școlare.

4. Selecția elevilor

De la etapa pe școală pentru etapa națională se califică pentru fiecare nivel de clasă (IX-XII) elevul clasat pe locul I, dacă a obținut minimum 90 de puncte.

În situația necalificării elevilor pentru etapa națională din cauza neobținerii punctajului minim de 90 de puncte, sau a lipsei de concurenți la un nivel de clasă, locurile rămase neocupate nu se redistribuie pentru celelalte niveluri.

- În situația obținerii de punctaje egale, în vederea stabilirii ocupantului locului I, cu drept de participare la etapa națională se desfășoară obligatoriu o probă de baraj. Comisia de organizare și evaluare pentru etapa pe școală va elabora subiectele, baremele și va realiza evaluarea lucrărilor elevilor care participă la proba de baraj.

5. Elaborarea subiectelor și a baremelor și durata probelor

- a. La etapa pe școală, subiectele se elaborează de către *Comisia de organizare și evaluare pentru etapa pe școală* în acord cu tematica generală a fiecărei clase.
- b. La etapa națională, subiectele se elaborează de către *Comisia Centrală a olimpiadei de religie pentru seminarii și licee teologice, cultul ortodox*, în acord cu tematica generală a fiecărei clase.
- c. În anexa la prezentul regulament sunt enumerate tematica generală și bibliografia orientativă pentru fiecare clasă. Conținuturile orientative pentru etapa pe școală sunt stabilite de către comisia care realizează subiectele la această etapă.
- d. Notarea lucrărilor se realizează prin puncte de la 0 la 100. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- e. Pentru toate etapele, durata probelor de concurs este de 3 ore.

6. Organizarea comisiilor

Pentru fiecare etapă, componența comisiilor de organizare și evaluare și atribuțiile care revin membrilor acestora sunt stabilite prin prevederile *Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare*, aprobată prin OMECTS nr. 3035/2012, capitolul III, secțiunea I, articolele 18 și 26.

7. **Evaluarea lucrărilor** se face conform *Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare*, aprobată prin OMECTS nr. 3035/2012, capitolul III, secțiunea a II-a, articolele 46-48.

8. Rezolvarea contestațiilor

- a. Rezolvarea contestațiilor se realizează în conformitate cu prevederile *Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare*, aprobată prin OMECTS nr. 3035/2012, art. 49- 52.
- b. La toate etapele olimpiadei de religie, rezolvarea contestațiilor se face prin reevaluarea lucrărilor primite, conform baremelor afișate. Contestațiile au următoarea rezolvare:

1) pentru lucrările care au primit din partea comisiei de evaluare inițial un punctaj mai mic de 95 de puncte, punctajul acordat inițial se modifică, prin creștere sau prin descreștere, dacă între punctajul inițial și cel acordat de comisia de contestații se va constata o diferență de cel puțin 5 puncte. Dacă diferența dintre cele două punctaje este mai mică de 5 puncte, punctajul inițial rămâne neschimbat.

2) pentru lucrările care au primit inițial cel puțin 95 de puncte, punctajul definitiv este cel acordat în urma evaluării lucrării de comisia de contestații, indiferent de diferența între punctajul inițial și cel nou acordat.

Deciziile comisiei de contestații sunt definitive, după validarea lor de către președintele Comisiei centrale a olimpiadei de religie pentru clasele VII-XII, cultul ortodox.

9. Acordarea premiilor și mențiunilor

a. **La etapa națională**, premiile și mențiunile se acordă în conformitate cu prevederile *Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare, aprobată prin OMECTS nr. 3035/2012*.

b. **La etapa națională**, la note egale se acordă același premiu. Dacă nota pentru care se acordă ultimul premiu este aceeași pentru doi sau mai mulți elevi, subcomisia disciplinei respective va reevalua lucrările candidaților pentru departajarea acestora, astfel încât să nu se depășească numărul maxim de premii (3 premii) prevăzut în *Metodologia-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare, aprobată prin OMECTS nr.3035/2012*.

Atribuția verificării și avizării calității evaluării lucrărilor ce impun departajarea revine vicepreședintelui comisiei respective.

c. Precizările de la punctul **b)** sunt valabile și pentru situația similară în ceea ce privește acordarea mențiunilor.

d. Eventualele premii și mențiuni rămase neacordate la una sau mai multe clase **nu se redistribuie** pentru celelalte niveluri.

e. Toți elevii participanți la etapa națională primesc **diplomă de participare** din partea inspectoratului școlar organizator.

10. Dispoziții finale

Președintele executiv al comisiei de organizare și evaluare de la etapa județeană/a municipiul București (inspectorul de specialitate/profesor metodist de specialitate) **are obligația de a transmite în termen de cel mult 10 zile** de la desfășurarea etapei județene/a municipiului București, **la Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în atenția inspectorului general pentru disciplina religie, datele elevilor calificați pentru etapa națională.**

Aceste date vor cuprinde: numele și prenumele elevilor, clasa de la care provin, unitatea școlară de proveniență, media obținută, profesorul care i-a pregătit, profesorul care va însoți lotul la etapa națională, alte date de contact (**conform tabelului de mai jos**):

Numele și prenumele elevilor	Clasa de la care provin	Unitatea școlară de proveniență	Media obținută	Profesorul care i-a pregătit	Profesorul care va însoți lotul la etapa națională	Alte date de contact

Tot cu această ocazie, se vor înainta și propunerile de profesori care să facă parte din Comisia centrală a competiției naționale a olimpiadei de religie pentru seminarele/liceele teologice, cultul ortodox. Propunerile vor cuprinde, pe lângă numele și prenumele cadrului didactic, școala în care își desfășoară activitatea și precizarea că respectivul cadru didactic nu are rude sau elevi în concurs, până la gradul al III-lea inclusiv, pentru etapa națională, indiferent de clasă. Materialele trimise vor avea semnătura inspectorului școlar general și a inspectorului școlar de specialitate. Acestea vor fi transmise prin fax la numerele 021/313 55 47, 021/311 23 81 și pe e-mail, scanat (cu semnături și ștampilă), la adresa catalin_pislaru@yahoo.com sau prin poșta rapidă.

**Director General,
Liliana PREOTEASA**

**Director,
Mihaela Tania SANDU**

**Inspector General,
Cătălin PÎSLARU**

**ANEXĂ LA REGULAMENTUL SPECIFIC PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
DESĂȘURAREA OLIMPIADEI DE RELIGIE PENTRU SEMINARIILE ȘI LICEELE
TEOLOGICE ORTODOXE**

TEMATICA GENERALĂ A OLIMPIADEI DE RELIGIE

CLASA A IX-A

Tematica pentru Olimpiada de Religie a fost stabilită în conformitate cu programa școlară în vigoare pentru disciplina Studiul Biblic al Vechiului Testament, aprobată prin *Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5085/30.09.2005, (Anexa 2)* încadrându-se în următoarele repere:

STUDIUL BIBLIC AL VECHIULUI TESTAMENT

Etapa locală:

Studiul introducerii în Sfânta Scriptură

- Sfânta Scriptură: noțiuni introductive
- Inspirația divină
- Limbile în care au fost scrise cărțile Vechiului Testament
- Traducerile Sfintei Scripturi
- Introducere în cărțile Vechiului Testament:
  1. Canonul cărților Vechiului Testament ;
  2. Cărțile necanonice;
  3. Cărțile apocrife.

Cărțile istorice ale Vechiului Testament

- Facerea;
- Ieșirea;
- Leviticul;
- Numerii;
- Deuteronomul;
- Cartea Iosua.

Etapa națională (inclusiv temele de la etapa locală):

- Cartea Judecătorilor ;
- Cartea Rut;
- Cărțile lui Samuel (I, II, III, IV Regi).

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ

1. *Biblia* sau Sfânta Scriptură, cu binecuvântarea P.F. Daniel, cu aprobarea Sf. Sinod, Ed. Institutului Biblic, București, 2008;
2. *Biblia* sau Sfânta Scriptură, versiunea Anania, Ed. Renașterea, 2011;
3. Pr. Prof. Dr. N. Ciudin, *Studiul biblic al Vechiului Testament*, Ed. Institutului Biblic, București, 2002;
4. PSB – Sf. Ioan Hrisostom – *Omilii la Facere*;
5. PSB – Sf. Vasile cel Mare – *Omilii la Hexaemeron*;
6. Pr. Prof. Dr. Petre Semen, *Introducere în teologia biblică a Vechiului Testament*, Editura Trinitas, Iași, 2008;
7. Pr. Ioan. S. Usca, *Vechiul Testament în tâlcuirea Sfinților Părinți*, Facerea – Regi, Ed. Christiana, București, 2002 – 2008.

CLASA A X-A

Tematica pentru Olimpiada de Religie a fost stabilită în conformitate cu programa școlară în vigoare pentru disciplina Studiul Biblic al Noului Testament, aprobată prin *Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5085/30.09.2005, (Anexa 2)* încadrându-se în următoarele repere:

STUDIUL BIBLIC AL NOULUI TESTAMENT

Etapa locală:

Cărțile istorice ale Noului Testament

- Evanghelia după Marcu
  - ✓ Generalități
  - ✓ Activitatea Mântuitorului în Galileea. Primele minuni. Pilde despre împărăția cerurilor (cap. 1-7)
  - ✓ Călătoriile Mântuitorului în afara Galileei (Tir, Sidon)
  - ✓ Betsaida Cezareei lui Filip (cap. 7-8). Schimbarea la Față. Cearta pentru întâietate (cap. 9)
  - ✓ Activitatea Domnului în Iudeea și Ierusalim (cap. 10-13)
  - ✓ Patimile, moartea și Învierea (cap. 14-16)
  - ✓ Cărțile istorice ale Noului Testament
- Evanghelia după Luca
  - ✓ Considerații generale
  - ✓ Nașterea și copilăria Sfântului Ioan Botezătorul și a Domnului Iisus Hristos (cap. 1-2)
  - ✓ Botezul și ispitirea Domnului (cap. 3-4)
  - ✓ Domnul propovăduiește Evanghelia în Galileea (cap. 5-9)
  - ✓ Ultima călătorie la Ierusalim și dincolo de Ierihon (cap. 10-11)

- ✓ Parabolele îndrumării divine (cap. 15-16)
  - ✓ Relațiile dintre om și Dumnezeu oglindite în parabole (cap. 17-19)
  - ✓ Intrarea în Ierusalim (cap. 19-21)
  - ✓ Cina cea de Taină. Instituirea Sfintei Euharistii (cap. 22)
  - ✓ Procesul lui Iisus (cap. 22-23)
  - ✓ Biruința asupra morții (cap. 24)
- Evanghelia după Ioan.
- ✓ Coordonatele scrierii
  - ✓ “La început era Cuvântul” (cap. 1)
  - ✓ Zorile Împărăției. Evenimente petrecute în jurul primului Paște la Ierusalim (cap. 1-4)
  - ✓ Vindecarea slăbănogului la Scăldătoarea Oilor (cap. 5)
  - ✓ Cuvântarea Euharistică (cap. 6)
  - ✓ Iisus Hristos la Sărbătoarea Corturilor (cap. 7-12) și Sărbătoarea înnoirii templului

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ

1. *Biblia* sau Sfânta Scriptură, cu binecuvântarea P.F. Daniel, cu aprobarea Sf. Sinod, Ed. Institutului Biblic, București, 2008;
2. *Biblia* sau Sfânta Scriptura, versiunea Anania, Ed. Renașterea, 2011;
3. Pr. Prof. Dr. I. Constantinescu, *Studiul Noului Testament*, Ed. Institutului Biblic, București, 2002;
4. Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc, *Introducere în Studiul Noului Testament*, vol. I, Ed. Teofania, Sibiu, 2001;
5. Sf. Teofilact al Bulgariei, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Marcu*, Ed. Sophia, București 2008;
6. Ioannis Karavidopoulos, *Evanghelia după Marcu*, Ed. Bizantina, București, 2005;
7. Sf. Teofilact al Bulgariei, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Luca*, Ed. Sophia, București, 2007;
8. Pr. Dr. Ilie Melniciuc-Puica, *Evanghelia după Luca*, ed. Euristica, Iași, 2004;
9. Sf. Teofilact al Bulgariei, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Ioan*, Ed. Sophia, București, 2009;
10. PSB - Sfântul Chiril al Alexandriei, *Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan*, Ed. Institutului Biblic, București, 2000;
11. Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc, *Sfânta Evanghelie de la Ioan, vol. I*, Ed. Teofania, Sibiu, 2003;
12. Pr. Dr. Ioan Mircea, *Dicționar al Noului Testament*, Ed. Institutului Biblic, București, 1995.

CLASA A XI-A

Tematica pentru Olimpiada de Religie a fost stabilită în conformitate cu programa școlară în vigoare pentru disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române, aprobată prin *Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5397/17.10.2006, (Anexa 2.5)* încadrându-se în următoarele repere:

ISTORIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Etapa locală:

1. Introducere în studiul istoriei Bisericii Ortodoxe Române

- Introducere în studiul istoriei Bisericii Ortodoxe Române
- Răspândirea creștinismului în teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră. Răspândirea creștinismului în Dacia
- Mărturii ale scriitorilor creștini. Termeni creștini din limba română
- Termeni din lumea romană păgână. Termeni cu înțeles exclusiv creștin

2. Creștinismul în ținuturile dunărene

- Martiri creștini în ținuturile dunărene, secolul al IV-lea
- Dovezi arheologice: Transilvania, Banat, Oltenia și Dobrogea
- Organizarea bisericească în ținuturile dunărene până la sfârșitul secolului al VI-lea
- Sinoade locale în sudul Dunării. Teologi din Scitia Minor

3. Viața creștină pe teritoriul țării noastre până în secolul al XIII-lea

- Migrația slavilor. Mărturii arheologice
- Cele mai vechi formațiuni politice în Transilvania. În-creștinarea ungarilor
- Organizarea bisericească în Dobrogea. Organizarea bisericească în teritoriile dintre Carpați și Dunăre
- Românii din sudul Dunării.

4. Organizarea bisericească pe teritoriul țării noastre în secolele XIV-XV

- Începuturile Mitropoliei Țării Românești
- Începuturile Mitropoliei Moldovei
- Biserica ortodoxă din Transilvania
- Mănăstirile ortodoxe din Țara Românească și Moldova în secolul al XIV-lea

Etapa națională inclusiv temele de la etapa locală:

- Biserica ortodoxă din Țara Românească și Moldova în secolul al XV-lea
- Mănăstirile ortodoxe din Țara Românească și Moldova în secolul al XV-lea
- Arta și cultura bisericească

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ

1. Barnea, Ion, *Arta creștină în România. 1. Secolele III-VI, Album...*, București, 1979, 278, p. (cu 118 pl. în text);
2. Idem, *Arta creștină în România. 2. Secolele VII-XIII. Studiu introductiv și prezentarea planșelor de...*, București, 1981, 238 p;
3. Idem, *Arta creștină în România*, 4, București, 1985, 240 p.
4. Băbuș, Emanoil, *Justiniana Prima în lumina noilor cercetări*, în S.T., an XXXIX, nr. 1, 1987, p. 84-92;
5. Boldur, A.V., *Biserica în timpul domniei lui Ștefan cel Mare*, în B.O.R., an LXXXII, nr. 7-8, 1964, p. 711-729;
6. Braniște, Ene, *Martiri și sfinți pe pământul Dobrogei de azi*, în vol. *De la Dunăre la Mare*, ed. II, Galați, 1979, p. 34-62;
7. Dobrescu, N., *Întemeierea Mitropoliilor și a celor dintâi mănăstiri din țară*, București, 1906, 128 p.;
8. Giurescu, Constantin C., *Întemeierea Mitropoliei Ungrovlahiei*, în B.O.R., an LXXXVII, nr. 7-10, 1959, p. 673-697;
9. Gorovei, Ștefan S., *Întemeierea Mitropoliei Moldovei în contextul relațiilor moldo-bizantine*, în M.M.B. - *Teologie și viață*, serie nouă, an. III (LXIX), 1993, nr. 8-10, p. 28-52;
10. Lupșa, Ștefan, *Biserica Ortodoxă Română din Ardeal și Ungaria în veacul XV*, în M.A., an I, nr. 3-4, 1956, p. 268-277; an. II, nr. 3-4, 1957, p. 219-229 și an. III, nr. 1-2, 1958, p. 71-86;
11. Manolache, Teodor N., *Ștefan cel Mare și viața religioasă din vremea sa*, în B.O.R., nr. 5, 1957, p. 414-437;
12. Manu, Dănuț, *Sinodul conciliarist de la Constanța (1414-1418) și participarea Bisericii Ortodoxe din Moldova și Muntenia*, în S.T., an. XXX, nr. 5-6, 1973, p. 377-386;
13. Năsturel, Petre Ș., *Câteva însemnări despre Sinodul de la Florența*, în M.O., an. XI, nr. 9-12, 1959, p. 643-648;
14. Panaitescu, P.P., *Introducere la istoria culturii românești*, București, 1969, 398 p. (îndeosebi p. 185-201);
15. Idem, „*Perioada slavonă*” la români și ruperea de cultura Apusului, în vol. *Contribuții la istoria culturii românești*, București, 1971, p. 28-50;
16. Păcurariu, Mircea, *Începuturile Mitropoliei Transilvaniei*, București, 1980, 152 p.
17. Idem, *Sfinți daco-romani și români*, Iași, 1994, p. 19-47 (ed. II, Iași, 2000, p. 28-56, ed. III, Iași, 2007, p. 17-65);
18. Idem, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, manual pentru Seminariile teologice liceale, EIBMBOR, București, 2006;
19. Popescu, Emilian, *Izvoare apostolice ale creștinismului românesc: Sfântul Apostol Andrei*, în S.T. an XLVI, nr. 1-3, 1994, p. 80-88;
20. Idem, *Sfântul Apostol Filip - misionar pe pământ românesc*, în voi. "Logos I.P.S. Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului", Cluj-Napoca, 2001, p. 386-398.
21. Porcescu, Scarlat, *Iosif, cel dintâi mitropolit cunoscut al Moldovei*, în M.M.S., an. XL, nr. 3-4, 1964, p. 126-139;
22. Rămureanu, I., *Începuturile creștinării ungarilor în credința ortodoxă a Răsăritului*, în S.T.,

- an. IX, nr. 1-2, 1957, p. 23-57;
23. Idem, *Noi considerații privind pătrunderea creștinismului la traco-geto-daci*, în O., an. XXVI, nr. 1, 1974, p. 164-178;
  24. Idem, *Sfinți și martiri la Tomis-Constanța*, în B.O.R., an XCII, nr. 7-8, 1974, p. 975-1011;
  25. Idem, *Mitropolia Vicinei și rolul ei în păstrarea Ortodoxiei în ținuturile românești*, în vol. *De la Dunăre la Mare. Mărturii istorice și monumente de artă creștină*, ed. II, Galați, 1979, p. 149-169.
  26. Sacerdoțeanu, Aurelian, *Organizarea Bisericii Ortodoxe Române în secolele al IX-lea - al XIII-lea*, în S.T., an XX, nr. 3-4, 1968, p. 242-257;
  27. Sibiescu, Vasile G., *Sfântul Sava „Gotul”. La 1600 de ani de la mucenicia sa*, în G.B., an. XXXI, nr. 3-4, 1972, p. 335-388;
  28. Simedrea, Tit, *Viața mănăstirească în Tara Românească înainte de anul 1370*, în B.O.R., an. LXXX, nr. 7-8, 1962, p. 673-687;
  29. Stăniloae, Dumitru, *Vechimea și spiritualitatea termenilor creștini români în solidaritate cu ale limbii române în general*, în B.O.R., an. XCVII, nr. 3-4, 1979, p. 563-590;
  30. Șerbănescu, Nicolae, *Mitropolia Severinului*, în B.O.R., an LXXXVIII, nr. 11-12, 1970, p. 1191-1227;
  31. Verzan, Sabin, *Propovăduirea Evangheliei în Sciția Mică (Dobrogea)*, în S.T. an XLVII, nr. 4-6, 1995, p. 79-118;
  32. Vornicescu, Nestor, *Cuviosul Nicodim de la Tismana, ctitor de sfinte locașuri*, în M.O., an XXVIII, nr. 11-12, 1976, p. 923-931;

CLASA A XII-A

Tematica pentru Olimpiada de Religie a fost stabilită în conformitate cu programa școlară în vigoare pentru disciplina Dogmatică, aprobată prin *Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5397/17.10.2006, (Anexa 2.4)* încadrându-se în următoarele repere:

DOGMATICA

Etapa locală:

1. Biserica, trupul tainic al lui Hristos

- Întemeierea Bisericii ca spațiu al mântuirii în Hristos
- Ființa Bisericii în Ortodoxie. Constituția ei teandrică
- Întreita Slujire a lui Hristos în Biserică și ierarhia bisericească
- Preoția sacramentală: episcopatul, preoția și diaconatul
- Preoția universală. Rolul femeii în Biserică
- Unitatea Bisericii
- Sfințenia Bisericii
- Sobornicitatea (catolicitatea) Bisericii
- Apostolicitatea Bisericii
- Aspecte interconfesionale: eclesiologia romano-catolică, primatul și infailibilitatea suveranului pontif
- Concepții eclesiologice protestante

2. Însușirea personală a mântuirii datorite de Hristos prin conlucrarea omului cu Duhul Sfânt în Biserică

- Persoana și lucrarea Duhului Sfânt
- Raportul dintre Hristos și Duhul Sfânt în iconomia mântuirii
- Necesitatea absolută a harului Duhului Sfânt pentru mântuire
- Gratuitatea și universalitatea harului
- Conlucrarea (sinergia) omului cu harul în lucrarea mântuirii. Valoarea libertății umane
- Raportul dintre natura umană și harul dumnezeiesc
- Natură și har în teologia patristică
- Înțelesul mântuirii
- Etapele și treptele mântuirii
- Necesitatea credinței și a faptelor bune în însușirea mântuirii
- Învățătura ortodoxă despre îndumnezeirea omului
- Sfinții, expresie a plinătății lucrării Duhului Sfânt în oameni
- Teorii soteriologice romano-catolice și protestante

Etapa națională inclusiv temele de la etapa locală: Sfintele Taine

- Sfintele Taine în general. Numărul lor
- Caracterul hristologic și bisericesc al Tainelor
- Viața în Hristos, câștigată prin Sfintele Taine, după Sfântul Nicolae Cabasila
- Taina Sfântului Botez, poarta de intrare în Biserică
- Taina Sfântului Botez în teologia patristică
- Taina mirungerii
- Darurile Duhului Sfânt
- Dumnezeiasca Euharistie
- Lucrarea tainei mirului și a euharistiei în viața duhovnicească. Legătura lor cu Botezul
- Prezența reală a trupului și sângelui lui Hristos în Euharistie
- Aspectul de taină și de jertfă al Euharistiei
- Euharistia și taina Bisericii
- Taina mărturisirii
- Taina hirotoniei
- Episcopatul și unitatea Bisericii
- Succesiunea apostolică
- Taina Nunții
- Taina Sfântului Maslu
- Ierurgiile în viața Bisericii

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ

1. *** *Învățătura de credință ortodoxă*, Ed. Doxologia, Iași, 2009.
2. Bobrinsky, Boris, *Împătășirea Duhului Sfânt*, EIBMBOR, București, 1999.
3. Bria, I., *Tratat de teologie dogmatică și ecumenică*, Ed. România Creștină, București, 1999, Ed. Andreiana, Sibiu, 2010².
4. Chițescu, N., I. Todoran, I. Petreună, *Teologia dogmatică și simbolică. Manual pentru facultati*, vol. II, EIBMBOR, București, 1958, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca.
5. Chițescu, N., *Omul în perspectiva desăvârșirii. Studii de teologie dogmatică*, Renașterea, Cluj-Napoca, 2010.
6. Felmy, Karl-Christian, *Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane*, introd. și trad. Pr. prof. dr. I. Ică, Deisis, Sibiu, 1999
7. Lossky, V., *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, Ed. Anastasia, București, 1993, Humanitas, 2011².
8. P.S. Photios, Arhim. Philatete, P. Patric Ranson, *Noul Catehism Catolic contra credinței Sfinților Părinți. Un răspuns ortodox*, Ed. Deisis, Sibiu, 1994.
9. Todoran, I., I. Zăgrea, *Teologia Dogmatică. Manual pentru Seminariile Teologice*, București, 1991; ultima ediție – Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2011.
10. Nellas, Panayotis, *Omul, animal îndumnezeit. Perspective pentru o antropologie ortodoxa*, Ed. Deisis, ed. a IV-a, 2009.
11. Meyendorff, Paul, *Taina Sfântului Maslu*, Ed. Renașterea, 2011.
12. Sf. Nicolae Cabasila, *Despre viața în Hristos*, EIBMBOR, 2001.
13. Manolache, Anca, *Problematica feminină în Biserica lui Hristos*, Ed. Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1994.
14. Schmemmann, Alexander, *Din apă și din Duh*, Ed. Symbol, 1992.
15. Stăniloae, Dumitru, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia Ortodoxă*, EIBMBOR, București, 2004.
16. Stăniloae, Dumitru, *Spiritualitatea Ortodoxă. Ascetica și mistica*, EIBMBOR, București, 1992, reeditată în 2002 cu titlul *Ascetica și mistica Bisericii Ortodoxe*.
17. Stăniloae, Dumitru, „Natură și har în teologia bizantină”, *Ortodoxia*, 3, 1974.
18. Stăniloae, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, Ed. a III-a, EIBMBOR, București, 1996.
19. Stăniloae, Dumitru, „Biserica sobornicească sau universală”, *Ortodoxia*, 2, 1966.
20. Zizioulas, Ioannis, *Episcop, Euharistie, Biserică. Unitatea Bisericii în dumnezeiasca Euharistie și episcop în primele trei secole creștine*, Ed. Basilica, București, 2009.